

תל אביב, ז' בשבט, תשס"ח

14 בינואר, 2008

088S7647

לכבוד
חברי ועדת הקשר של לשכת רואי חשבון
עם המפקח על הבנקים

לכבוד
התאגידים הבנקאיים וחכ"א
לידי החשבונאי הראשי

א.ג.נ,

הנדון: סיווג חובות בעייתיים במסגרת יישום הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 325 בדבר "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב" - הוראת מעבר לשנים 2008 ו-2009

1. ביום 28.9.06 שלחנו לתאגידים הבנקאיים ולחברי ועדת הקשר של לשכת רואי החשבון את מכתבנו מספר 068S6297 (להלן – מכתבנו) שבו התייחסנו לסיווג חובות בעייתיים במסגרת יישום הוראת ניהול בנקאי תקין 325 בדבר "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב" (מצ"ב כנספח).
2. בסעיף 3.4. למכתבנו כללנו הוראת מעבר לשנים 2006 ו-2007, וקבענו שהיא תחול עד ליישום מלא של הכללים שנקבעו בטיוטה מס' 2 למדידה וגילוי של חובות בעייתיים והפרשה לחובות מסופקים, לרבות האמור בה לגבי סיווג חריגות ממסגרת האשראי.
3. ביום 31 בדצמבר 2007 פורסם חוזר מס' ח-06-2220 בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". בסעיף 50 לחוזר צויין כי "הוראה זו תיושם בדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים וחכ"א, החל מהדוחות הכספיים לתקופות המתחילות מיום 1.1.10 ואילך" (ההדגשה אינה במקור – מ.ש).
4. לאור האמור לעיל, האמור במכתבנו לרבות הוראת המעבר שנכללה בסעיף 3.4 במכתבנו יחול גם בשנים 2008 ו-2009.

בכבוד רב,

מ. שרעבי

מנהל יחידת דוחות כספיים

נספח

בנק ישראל

הפיקוח על הבנקים

תל אביב, ו' בתשרי, תשס"ז

28 בספטמבר, 2006

068S6297

לכבוד

התאגידים הבנקאיים

לידי החשבונאי הראשי

לכבוד

חברי ועדת הקשר של לשכת רואי חשבון

עם המפקח על הבנקים

א.ג.נ,

הנדון: **סיווג חובות בעייתיים במסגרת יישום הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 325 בדבר "ניהול**

מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב"

1. לאחרונה התקבלו מתאגידים בנקאיים פניות בקשר לאופן היישום של הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 325 בדבר "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב" (להלן - "הוראה 325"). הפניות התייחסו להשלכות של הוראה 325 על סיווג חובות בעייתיים ורישום הכנסות ריבית בגין חשבונות עו"ש בחריגה.

2. להלן התייחסותנו לשאלות שהתקבלו.

3. **סיווג חובות בעייתיים שנוצרו עקב חריגה מהמסגרת:**

3.1. בסעיף 4. (ג) להוראה 325 נקבע כי: "חויב חשבון הלקוח בתוספת ריבית חריגה ועמלות טיפול מיוחדות (להלן - "תוספת ריבית חריגה" – מ.ש) בגין חשבון בחריגה יתאפשר אך ורק לאחר שהחשבון סווג על ידי התאגיד הבנקאי כחוב בעייתי (בפיגור)."

3.2. בסעיף 5 להוראה 325 נקבע כי: "לא תיזקפנה לדוח רווח והפסד הכנסות ריבית כלשהן בגין חריגות שתיווצרנה בחשבונות שסווגו כבעייתיים, וזאת עד לגבייתן בפועל. ראייה לגביית ההכנסה תהא אך ורק בחזרת היתרה לגבולות מסגרת האשראי הכוללת."

3.3. מתוך האמור בסעיפים אלו משתמע:

3.3.1. כאשר קיימת חריגה בחשבון עובר ושב, כהגדרתו בהוראה 325 (להלן – "חשבון עו"ש"), וכל עוד התאגיד הבנקאי לא חייב את הלקוח בתוספת ריבית חריגה, עליו לשקול מהו הסיווג הנדרש של החוב בחשבון העו"ש, לרבות סכום החריגה, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ומדיניות התאגיד הבנקאי בנושא. יודגש, כי בסביבה החדשה, שלאחר יישום הוראה 325, התהוות חריגה בחשבון אמורה להיות מצב נדיר, ובניגוד לרצון התאגיד הבנקאי. משכך, חריגה ממסגרת האשראי, גם אם לא חויבה בתוספת ריבית חריגה, תהווה אינדיקציה משמעותית יותר מבעבר (כשהחריגות אושרו כדבר שבשגרה) לבעייתיות אפשרית של האשראי.

3.3.2. בעת שבה תאגיד בנקאי מחייב חשבון עו"ש של הלקוח בתוספת ריבית חריגה בגין חשבון בחריגה, עליו לסווג את כל החוב בחשבון העו"ש, לרבות החלק שאינו בחריגה, כחוב בפיגור, קרי - חוב שאינו נושא הכנסה.

3.3.3. כאשר יתרת החוב בחשבון הלקוח שחשבון העו"ש שלו חויב בתוספת ריבית חריגה תחזור לגבולות מסגרת האשראי הכוללת, התאגיד הבנקאי ישקול מחדש מהו הסיווג הנדרש של חוב הלקוח בחשבון העו"ש, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ומדיניות התאגיד הבנקאי.

3.3.4. למען הסדר הטוב נבהיר כי בכל מקרה, גם אם חשבון העו"ש חויב בתוספת ריבית חריגה וסווג כחוב בפיגור, עדיין נדרש לבחון לפי הוראות המפקח על הבנקים ומדיניות התאגיד הבנקאי את הצורך בביצוע הפרשות לחובות מסופקים ומחיקה חשבונאית של חובות בחשבונות עו"ש.

3.4. הוראת מעבר לשנים 2006 ו- 2007 :

עד ליישום מלא של כללי הסיווג וההפרשה, כאמור בטייטה מס' 2 בדבר מדידה וגילוי של חובות בעייתיים והפרשה לחובות מסופקים (d1106136 מיום 29.6.06), לרבות האמור בה לגבי סיווג חריגות ממסגרת האשראי, תאגיד בנקאי רשאי שלא לפעול בהתאם לאמור בסעיף 3.3.2 לעיל, אלא כמפורט להלן :

3.4.1. בעת שבה תאגיד בנקאי מחייב חשבון עו"ש של לקוח בתוספת ריבית חריגה בגין חשבון בחריגה :

3.4.1.1. סכום החריגה בחשבון העו"ש יסווג כחוב בפיגור, קרי – חוב שאינו נושא הכנסה.

3.4.1.2. על התאגיד הבנקאי לשקול מהו הסיווג הנדרש של חלק החוב בחשבון העו"ש שאינו בחריגה, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ומדיניות התאגיד הבנקאי בנושא. למען הסר ספק מובהר כי הסיווג של חלק זה לא יפחת מהשגחה מיוחדת.

3.4.2. האמור בסעיף 3.3.1 לעיל נכון גם לתקופת המעבר. תשומת לב מיוחדת מחויבת להינתן כאשר החריגה ממסגרת האשראי הכוללת היא חריגה מתמשכת.

4. התייחסות לחובות אחרים של לקוח שחשבון העו"ש שלו סווג כבעייתי בשל חריגה :

4.1. בעמוד 2-314 בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בדבר "טיפול בחובות בעייתיים" ובעמוד 9-661 בהוראות הדיווח לציבור מובהר כי "כאשר חוב בחשבון עובר ושב נחשב כחוב בפיגור וניתן לזהות את החוב הספציפי שבגינו נוצר הפיגור, יוגדר גם חוב זה כחוב בפיגור. כאשר אין זה מעשי לזהות את החוב שבגינו נוצר הפיגור, תוגדר כל החבות של הלקוח כחוב בפיגור.

למרות האמור לעיל חוב אחר של הלקוח (מלבד החוב בחשבון עו"ש) לא ייחשב כחוב בפיגור אם :

(א) ניתן לזהות באופן ספציפי תשלומים לפרעון החוב; או

- (ב) כאשר לא ניתן לזהות תשלומים כאמור, אבל לאחר יום זקיפת התשלום לחשבון עו"ש, היתה בו יתרה שסכומה נמוך מהיתרה ערב זקיפת התשלום לחשבון העו"ש; "
- 4.2 יש לפעול בהתאם לאמור בסעיף 4.1 לעיל בכל מקרה שבו החוב בחשבון העו"ש של הלקוח מסווג כחוב בפיגור, לרבות במקרה שבו חוב בחריגה בחשבון העו"ש של הלקוח חויב בתוספת ריבית חריגה.
- 4.3 כאשר יתרת חשבון העו"ש של הלקוח, אשר חויב בתוספת ריבית חריגה, תחזור לגבולות מסגרת האשראי הכוללת, התאגיד הבנקאי ישקול מחדש מהו הסיווג הנדרש של כל החובות של הלקוח, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ולמדיניות התאגיד הבנקאי.
5. **גבייה בגין חובות עו"ש בחריגה שסווגו כבעייתיים :**
- 5.1 בסעיף 5 להוראה 325 נקבע כי: "לא תיזקפנה לדוח רווח והפסד הכנסות ריבית כלשהן בגין חריגות שתיווצרנה בחשבונות שסווגו כבעייתיים, וזאת עד לגבייתן בפועל. ראייה לגביית ההכנסה תהא אך ורק בחזרת היתרה לגבולות מסגרת האשראי הכוללת."
- 5.2 מובהר כי המשמעות הפרקטית של סעיף זה היא שכל סכום שיתקבל מהלקוח בגין החוב בחשבון העו"ש ייוחס ראשית לסכום החריגה שרשומה במאזן התאגיד הבנקאי ערב הגבייה (כלומר סכום החריגה בחשבון הלקוח בניכוי ההפרשה לריבית שהתאגיד הבנקאי רשם בגין החריגה ובניכוי מחיקות חשבונאיות שמיוחסות לסכום החריגה, אם היו). במידה שנגבו סכומים מעבר לסכום שרשום במאזן התאגיד הבנקאי בגין החריגה הם ייוחסו בהתאם לשיטה הכללית שנקבעה בהוראות הדיווח לציבור ובהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 – ויתכן שיוכרו כהכנסות ריבית אשר יסווגו בדוח רווח והפסד בסעיף רווח מפעילות מימון (לפני ההפרשה לחובות מסופקים), בתת הסעיף "הכנסות מימון אחרות". הכנסות ריבית אלו ייכללו בסכום שנדרש לתת לו גילוי נפרד לפי סעיף 63.ד. בעמוד 8-664 להוראות הדיווח לציבור.
- 5.3 כאשר יתרת חשבון העו"ש של הלקוח, אשר חויב בתוספת ריבית חריגה, תחזור לגבולות מסגרת האשראי הכוללת, כולל גבייה של הריבית על סכום החריגה, והתאגיד הבנקאי החליט שלא ראוי עוד לסווג את חשבון העו"ש כחשבון שאינו נושא הכנסה, ניתן לחזור ולצבור ריבית בגין חשבון העו"ש בדוח רווח והפסד. ריבית זו תסווג בדוח רווח והפסד בסעיף רווח מפעילות מימון (לפני ההפרשה לחובות מסופקים), בתת הסעיף "הכנסות מימון בגין נכסים: מאשראי לציבור".
- 5.4 כאשר תאגיד בנקאי מעמיד ללקוח, אשר חשבון העו"ש שלו חויב בתוספת ריבית חריגה, אשראי (לרבות כאשר התאגיד הבנקאי מעמיד ללקוח מסגרת אשראי חדשה) לצורך כיסוי החריגה, ראוי לבחון האם לפי הוראות המפקח על הבנקים ומדיניות התאגיד הבנקאי ניתן לרשום הכנסות ריבית ו/או להפסיק לסווג את החוב בחשבון העו"ש כחוב שאינו נושא הכנסה.

בכבוד רב,

מ. שפיגל

סגן המפקח על הבנקים